

VÝZNAM ROKU 1250

Rudolf Steiner

Prečo potrebujeme duchovnú vedu? Ako živé bytosti na fyzickej úrovni sme na zostupe. Naše telo nie je rovnaké ako v dávnych dobách, naše telá sú menej preduševnelé, menej udržiavané duchom. Ako je rastlina prestúpená vodou, podobne bolo v dávnych dobách v nás činné tiež éterické telo. Prestupovalo svojimi tvorivými silami fyzické telo. Dnes stratilo moc nad telom. Záchrana je možná len vtedy, keď v sebe posilníme duchovno. Ak sa prenikne astrálne telo duchovnom, potom sa stane aj ľudské pokolenie zdravším. Ľudskému telu je súdené rozpadat' sa, ale éterické telo sa môže posilniť a späťne na neho pôsobiť. Ľudstvo ale smeruje priamo do dekadencie. Duchovná veda pracuje na oživení, na ozdravení tela a duše.

Ozdravne pôsobí obzvlášť to, čo samo nemôže byť vnímané zmyslami alebo mozgom. Svetu sa javí ako nezmysel, že zameriavame svoje myšlienky na také veci, ktoré sa navonok nedajú dokázať. Ale je detinské chcieť dokazovať duchovnú vedu prostriedkami dnešnej vedy.

V myslení o vonkajšom svete je nutne búrajúci, záporný prvok, ktorý pôsobí ničivo na fyzické telo. Spánok to vylepšuje. Mnohé javy dnešného kultúrneho života pôsobia ničivo, napríklad zvlášť aj svetelné obrazy, ktoré úplne ničí éterické telo. Svetelné obrazy prebúdzajú aj zmyselnosť. Pravé umenie môže to, čo prichádza z vyšších svetov, zmyslovo predstaviť v prospech ľudí. V duchovne-vedeckom svetovom názore pracujeme v spojení s nadzmyslovými mocnosťami. Nič nedáva pevnú oporu vo vnútri tak ako poznanie ducha. Kdejaký otrok s pevnou duchovnou oporou v čase faraónov a vlády egyptských kňazov stál pevnejšie v živote ako mnohý človek dnešnej doby. Ľudia dnes usilujú o šablónovitost', o autoritu. Avšak len vlastnou duchovnou činnosťou v bdelom vnútri môže duša nájsť pevný oporný bod. Duchovno - vedecká nálada dáva ľuďom oporu a činí ich spokojnými, pretože majú pevnú oporu vo vlastnom vnútri tým, čo im dáva duchovná veda, ktorú duša tak potrebuje, ako telo chlieb každodenný.

Sme na Zemi, ktorá speje k rozpadu. Pozvoľna dôjde k tomu, že jazerá, rieky vyschnú. Takouto premenou sa mení obraz Zeme. Geológia zaznamenáva, že už sme v epoche rozpadu. Preslávený geológ Suess potvrdzuje, že namiesto vzostupných, oživujúcich procesov nastanú v krajine procesy rozpadu. To prebieha už v tejto poslednej vývojovej epoche Zeme. Zvlášť intenzívne sa to prejavuje v malom od roku 1250. Niektorí bádatelia a vo svojom odbore geniálni ľudia prejavujú iskričku pochopenia. Napríklad Budach. Pozoruje zvrat od renesancie, ale nevie nič o vychýlení zemskej osi v dobe, kedy sa stiahli duchovia osobnosti.

Rozličné duchovné bytosti zasahujú rozličným spôsobom v rôznych dobách. Tým má každé časové obdobie vlastný charakter, ako má aj každé životné obdobie svoju osobitnú úlohu. Pôsobilo by ničivo, keby chceli ľudia zaviesť to, čo nie je časové - na príklad staré egyptské náuky, ktoré boli zakotvené v atavistickom zrení ľudí a zachovali sa ako viera v nadzmyslový svet v premenenej podobe. Nie to, čo vidí

rozum, nie to vonkajšie vo svete je predmetom viery; táto má svoje silné korene v predchádzajúcich skúsenostiach duše.

Duchovia osobnosti, Archai, nie sú viditeľní a predsa sú tu a zasahujú. Obzvlášť silné bolo zasahovanie Archai v egyptskobabylonskej dobe. Duchovia osobnosti boli vtedy obzvlášť priťahovaní zemskú sférou. Teraz je tomu inak. Teraz sú najmenej priťahovaní alebo sympaticky dotknutí tým, čo sa deje na Zemi. Nezasahujú už, ani do charakteru ľudí. Od roku 1250 nastala zmena. V 13. storočí prebehla dôležitá, významná premena zemských pomerov. Od tej doby Archai uvoľnili svoje silné zasahovanie. Stiahli sa späť k činom vo vyšších svetoch. Predtým pôsobili viac na Zemi samotnej. Takéto udalosti sa musia hodnotiť zodpovedajúcim spôsobom, pretože od tej doby panujú iné zákony.

Všetci pokročilí duchovia majú vo vesmíre svojich protivníkov, v tomto prípade tých, ktorí sú zaostalými duchmi osobnosti. Títo protivníci, zlí duchovia osobnosti, získavajú teraz pôdu. To súvisí so zmenou postavenia zemskej osi okolo roku 1250. Zem opisuje v priebehu tisícročí kužeľovitý pohyb, tanečný pohyb. Od piateho tisícročia pred Kristom sa zemská os stále viac nakláňala. Vedecy sa to nazýva postup jarného bodu, rovníkovej. Rozdelenie na jar, leto, jeseň a zimu bolo predtým iné, rovnomernejšie. Láska k osobnosti, všetko, čo s tým súvisí, má svoje dobré aj zlé stránky. To so sebou priniesla aj renesancia, keď dala vzniknúť ľuďom, ktorí žili plne v osobnosti. Bolo to silné ku koncu 13. storočia a ešte dlho potom, až do renesancie - ako u umeleckých pováh, tak i u Cesara Borgiu a pápeža Alexandra VI. Bolo tomu tak i u vodcov križiackych ťažení. V onej dobe sa všetko odohrávalo v znamení duchov osobnosti. Celé dejiny boli vtedy preniknuté zlými duchmi osobnosti. Človek bol priamo posadnutý duchmi osobnosti.

Duše inkarnované v 13. storočí vedeli, že sa ľudia nemohli odpútať od svojej osobnosti, a odporujúce mocnosti postupne zmaterializovali zmýšľanie ľudí, ako to len bolo možné. Ľudia preniknutí zlými duchmi osobnosti už nemohli nazerať do duchovných svetov. Tu je v onej dobe vytvorené spojenie s duchovným svetom pomocou viery, a na to bol tiež kladený dôraz zo strany scholastických cirkevných učencov. Viera a poznanie boli teraz prísne od seba oddelené. Pôsobilo to po celé stáročia. Posledný oneskorenci onej doby bol ešte Kant, jeho prívrženci po ňom len opakovali. Luther však ešte matne pociťoval toto pôsobenie zlých duchov osobnosti. Hodil kalamár proti materialistickému duchu doby.

Toto obdobie je za nami. Žijeme v dobe Archanjelov, s myšlienkami, ktoré môžu zasahovať do oblastí, kde sú Archanjeli a protivníci Archanjelov. Protivníci Archanjelov už neprenikajú veľké osobnosti ako predtým Archai. Nie sú už žiadne osobnosti, ktoré ako Leonardo da Vinci sú v spojení s dobrými duchmi osobnosti, alebo ako pápež Alexander VI. v spojení so zlými. Dnes sú ľudia viac šablónovití. Teraz sa ľudia naháňajú za abstraktnými ideálmi. Stále viac to dnes sú idey, mienky, pocity, ktorými sú ľudia ako posadnutí protivníkmi Archanjelov. Tak ľudia blúznia o abstraktných ideáloch, stávajú sa fantastami, už nemilujú svoje vlastné večné, ja ", sú však hnaní rozličnými chťami a vášňami. Lipnú iba na pozemskej osobnosti, blúznia pre nejaké nereálne výplody fantázie. Avšak len úsilie o duchovný svet môže naozaj vyplniť duše obsahom.

Druhotný účinok zlých duchov osobnosti vzniká vínom. Víno sa stáva protivníkom vo vlastnom tele človeka. Zrieknutie sa vína vyplýva ako dôsledok pre toho, kto chce preniknúť do duchovných svetov. Avšak blúznivý protialkoholizmus a vegetariánstvo patria k čiastočným ideálom. Tak je tomu napríklad i s ospevovaním gréckej telesnej kultúry, pre olympijské hry a tak ďalej. Aj dnešné studené umývanie k tomu patrí. Aj všetko blúznenie pre fyzicky hmatateľné a fyzicky menej hmatateľné. To sa stupňuje od blúznenia opitých ľudí až po divoký sklon k zločinu, pretože protivníci Archai týmto spôsobom pôsobia vo zmyslovom svete.

Každý človek musí vycítiť svoje miesto vo svete, musí niečo prežiť z toho, čo charakterizovaným spôsobom prúdi do ľudstva. Bezmocnosť, neistota, rozkolísanosť sa inak stanú všeobecnými. Ľudia, ktorí kolíšu medzi blúznením a materializmom sa nikde neuplatnia. Existoval napríklad ctiteľ Wagnerův - môže sa pre Wagnera nadchnúť a vôbec mu nerozumieť - ktorý išiel pešo bosý do Bayreuthu, potom sa stal askétom, spal na drevenej doske s okruhliakmi a nakoniec sa s Nietzscheom stal Wagnerovým protivníkom. Nezdržanlivosť duše sa vyjadruje v neurasténii, proti ktorej je potrebná pevná opora vo vnútri duše.

Potrebuje však niečo iné ako ľudia v stredoveku, ktorým stačila viera. Dieťa sedemročné potrebuje niečo iné než človek starý sedem krát sedem rokov. Duchovná veda nás môže vytrhnúť zo šablóny, nesúcej nás pasívne, bez toho, aby sme sa tým stali bezmocní. Vonkajšia trblietavá stavba našej civilizácie sa rozpadne búrlivým zákrokom. Umenia, vedy, všetko sa rozpadne. Formy nemôžu zostať, rozptýlia sa. Čas a duch sú silnejší ako človek so svojimi želaniami a vášňami. Duchovná veda je nevyhnutnosťou a duchovný vedec by si mal uvedomiť, že tomu tak je.